

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czestochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odnośnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz nettoowy jednosłupowy na I koi. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

Stokholm w historii.

Częstochowa, 14 | 8.

Rokowania pokojowe, nawiązane przez socjalistów, zwróciły uwagę całego świata na Stokholm. Jak symbol dalekiej przyszłości wznosi się miasto wysp, gdzie w obecnej porze roku prawie nocy nie ma. Zaledwie lekki zmierzch zaościemnia pory dnia. Kiedy o północy stanie się przy potężnych łwach rampy granitowej, prowadzącej do podwoi zamku, wszędzie dokoła wre życie. Żółte zagłę płyną po fiordzie Niddar i Saltsjoen, przewijają się przez labirynt wysepek, nad jeziorem Maelar snują się na tle szarego widnokręgu smugi parowców. Bez przerwy płynie potok ludzi przez most północny.

Tu na górze, gdzie zamek panuje nad miastem, znajdujemy się w sercu Szwecji, która wciśnięta między wysokie szczyty gór a zatokę Botnicką, od tysiąca prawie lat, wynurzywszy się z cieniów legendowych, walczy o swe mocarstwowe stanowisko. Prawie od lat 730 jest Stokholm sercem Szwecji.

Stąd nieśli królowie ogień i miecz przeciw Finlandji, przeciw panowaniu białego cara, tutaj opierali się naporowi nieprzyjacieli z południa, którzy z Danją na ciele raz po raz usiłowali Szwecję opanować.

W roku 1187 Kanut Erikson zbudował tu pierwszy zamek. Briger Jari rozbudował małą osadę i uczynił ją stolicą kraju. Po dwustu latach przez które Szwecja walczyła ciągle o swą wolność, Jan I, król duński zdobywszy miasto, kazał się koronować na króla. Było to w r. 1497, a już w cztery lata potem szwedzi odebrali mu miasto.

W roku 1520 Chrystjan II duński, zdobywszy miasto po długim oblężeniu, urządził rzeź i na rynku kazał ścinać 94 obywateli, których mu wskazano jako wrogów duńczyków. Postępkom swym złamał układ, na mocy którego miasto kapitulowało, a to wiarołomstwo rozpałło w całym kraju chęć odwetu. W trzy lata potem miasto przeszło w ręce Gustawa Wazy, obranego królem szwedzkim, który stąd wyruszył na podbój Finlandji.

Od tego czasu znaczenie i powaga Stokholmu mają swoją poważną kartę w historii. Jest ona także niejednokrotnie zapisana w historii polskiej. Szwecja staje się potęgą aż do czasów Karola XII, który, zawarłszy pokój stokholmski, dał początek rozpadowi się państwa.

O przeszłości świadczy najlepiej około 6.000 sztandarów, zawieszonych w grobach królów szwedzkich.

Co robi Ameryka?

Według „Matina” od 1 kwietnia w Ameryce zapisano się do armji i floty 1.750.000 ochotników. Pod bronią stoi milion.

„Progres de Lyon” zaś donosi, że obecnie—według urzędowych danych waszyngtońskich—stoi pod bronią

609 748 ludzi w Plattsburgu znajduje się 40.000 ludzi na ćwiczeniach oficerskich. Na 1 września ma wystąpić nowe 687.000 ludzi, kilka miesięcy później 500.000 tak że na 1 stycznia 1918 armja amerykańska liczyć ma 2 miliony.

Koło San Diego w Kalifornji na brzegu Oceanu Spokojnego, na Filipinach i Honolulu rząd amerykański buduje olbrzymie stacje telegrafu bez drutu według systemu Duńczyka, Poulsena. Mają być one gotowe na jesień. Nadto projektowane są jeszcze dwie lub trzy stacje w Argentynie i Brazylii.

Rada przemysłu wojennego w Waszyngtonie postanowiła za zgodą Wilsona, że koalicja korzystając będzie z tych samych udogodnień przy zakupie materiałów wojennych, co i Stany Zjednoczone.

Minister marynarki amerykańskiej, Daniels, zarządził budowę fabryki dla aeroplanów w Filadelfji. Fabryka ukończoną być musi w ciągu 100 dni i wykończać 2000 samolotów rocznie.

Ruch robotniczy w stanach amerykańskich Michigan i Colorado przybrał duże rozmiary. Ponieważ w stacjach tych znajdują się główne źródła dostawy miedzi i żelaza dla fabryk amunicji, ruch budzi zaniepokojenie. Większe zakłady musiały przerwać pracę. Stacja znana kopalnia Anaconda. Prezydent amerykańskiego związku fabryk Gompers, nakazał wydalenie z organizacji, biorących udział w ruchu robotniczym, wszystkich Niemców.

O pomoc dla legionistów.

Trzy lata upłynęły niedawno od chwili, gdy w potężnym zmaganiu się o prawa do bytu wielkich mocarstw,—i żołnierz polski wstąpił do szeregu, aby upomnieć się o odwieczne prawo swej ojczyzny i krwią własną je odzyskać. Nie szła przed nim tradycja odwiecznych zwycięstw na polu chwały, nazwisko wodza jego nie było związane z blaskiem sławy wojennej. Ani wódz, ani żołnierz nieznani byli narodowi; stąd pierwszego zewu trabki strzeleckiej słuchano z niedowierzaniem, z niepokojem, z nieufnością, spoglądano na szary mundur polskiego ułana: zali godzien stanąć obok bohaterów z pod Grochowa i Ostrołki, Grochowsk i Bodzentyna?

Nie znano go.

A oto przyszła Rokina, rozpoczęły się walki w Karpatach. Skapał się w morzu krwi znów orzeł biały, na skalistym zrubie karpackich gór zacieriał krzyż, wzniesiony ręką polskiego żołnierza—legjonisty.

Nieufność zniknęła. Ziemia nasza rozbrzmiała piosenkami strzeleckimi. „Naród odnalazł bohatera we wnuku bohaterów... witał go, jako wkrzesiciela idei Niepodległości, jako bojownika o wolność, otaczał go pieczą i miłością... 8 lata minęły... Przyniosły nam wszystko, co czas przynieść zdoła:

trudy i niedole, konieczność ofiar i zaparcia się, chwile wiary i nadziei w zmartwychwstające szeptanie—i dni rozczarowań...

Jak sycząc, wzorem stolicy, we wszystkich miastach zawiązują się „Komitety niesienia pomocy internowanym legionistom”, — zawszą się sypią na cel ten bojne datki.

I Częstochowa niezapelnie pozostała w tyle, czego dowodem liczne ofiary składane na internowanych legionistów w redakcji „Gonia Czestochowskiego”. Bez nawoływań i przymusu jednostki żywo współczujące doli żołnierzy i świadome ich smutnych losów pospieszyły z ofiarami i jest nadzieja, że ofiary te coraz liczniejsze i znaczniejsze przybywać będą. Lecz, aby akcja pomocy możliwie jaknajwięcej rozgąteliła się i wzmogła, niezbędna jest prawdziwa organizacja.

Sądzimy, że osoby, sprawą tą zainteresowane, zrozumieją to i przystąpią rychło do stworzenia w Częstochowie „Wydziału opieki”, podobnie, jak to w innych miastach się dzieje—aby nie okazało się, że gród Jasnogórski zapomniał lub niedość pamiętał o żołnierzu polskim w chwili jego najcięższych cierpień i zawodów.

J. K.

W O J N A.

Niechaj ludy mówią.)

BERN, 14 | 8. Socjaliści francuscy w odpowiedzi swej na ankietę wydziału holendersko-skandynawskiego żądają plebiscytu dla Alzacji i Lotaryngji, Trydentu, Trjestu, Litwy, Finlandji, Armenji, Ukrainy i narodów bałkańskich.

O ustępstwa dla węgrov.

BUDAPESZT, 14 | 8. Według informacji „Az Est” cesarz Karol gotów jest obecnie przychylić się w całej rozciągłości do życzeń węgierskich wprowadzenia języka węgierskiego do wojsk wszystkich rodzajów broni. Ogłoszenie odpowiedniego manifestu nastąpi jeszcze przed 30 tą rocznicą urodzin monarchy.

Bombardowanie Frankfurtu.

FRANKFURT n. M., 14 | 8. Przedwczoraj rano nad miastem ukazał się aparat nieprzyjacielski i około godz. 6 i pół zrzucił bombę, która spadła w śródmieściu, tuż obok wielkiego szpitala wojskowego. Na szczęście nikt nie postradał życia. Kilka osób z lazaretu i odwieziny otrzymali lekkie rany. Straty materialne są nieznaczne.

Lotnik nieprzyjacielski zrzucił jeszcze 5 innych bomb, które spadły w lasku, na zachód od miasta, nie wyrządzając jakichkolwiek szkód.

Powtórne bombardowanie.

FRANKFURT n. M., „Frankfurter Ztg.” donosi: Wczoraj wieczorem około godz. 7 i pół nad miastem ukazał się znowu lotnik nieprzyjacielski, który zrzucił bez wyboru wiele bomb na zapelnione z racji święta ulice. Niestety, tym razem atak poślępnął za sobą ofiary w postaci 4 zabitych i wielu rannych.

Czy Poincare ustąpi?

KOLONJA, 14 | 8. „Koelnische Ztg.“ donosi z granicy szwajcarskiej: Poza otrzymaną w sobotę po południu wiadomością berneńskiego „Tagblattu“ o mającym nastąpić ustąpieniu Poincare'go nie otrzymano do wieczora tegoż dnia żadnych dalszych wyjaśnień ani szczegółów.

Godnem uwagi, w związku z temi pogłoskami, jest doniesienie „Tribuna de Geneve“ z Bullegarde, według którego granica francuska od soboty po południu jest zamknięta.

Walka o pokój.

BAZYLEA, 14 | 8. Na podstawie doniesień z rozmaitych państw koalicji pisze „Baseler Anzeiger“:

Walka o pokój w państwach czworoporzucenia weszła w stadium rozstrzygające.

Pomimo przemówień, jakie wygłaszają mężowie stanu we wprost przeciwnym duchu, myśl rozpoczęcia rokowań pokojowych przybiera wśród ludów koalicji formy coraz konkretniejsze.

Nie chcą ofensywy?

BERLIN, 14 | 8. „Berliner Ztg.“ zamieszcza doniesienie, otrzymane przez londyńską „Morning Post“ z Petersburga, że Rada robotników i żołnierzy wypowiedziała się wszystkimi głosami przeciwko 49 za wstrzymaniem ofensywy.

Chwila bieżąca.

— Prasa angielska uprzedza o nowych dalszych ograniczeniach w ruchu kolejowym w październiku skutkiem wymagań wojskowych.

— W Chinach zamierzono wprowadzić służbę wojskową obowiązkową.

— Misja amerykańska, która powróciła z Rosji do Waszyngtonu, zapatruje się na sytuację w Rosji optymistycznie.

— Jak donosi „Times“, rząd prawniczy Ruzskiego, przebywającego w swoich dobrach, telegraficznie do Petersburga. Sądzą że jest on upatrzony do objęcia dyktatury wojskowej.

— Dla transportu wojsk japońskich wybudowano tysiące wozów kolejowych.

— Na mocy uchwały rządu tymczasowego w Rosji, zniesione zostały ograniczenia prawne wobec Polaków, poddanych państw prowadzących wojnę z Rosją.

— Wszystkie władze państwowe miejskie i gminne w Finlandji składają masowo podania o dymisję.

— Tymczasowy rząd fiński obrał sobie za stałą siedzibę Jacobstadt.

— W Petersburgu rozpoczął się wszechrosyjski zjazd socjal-demokratów odłamu „bolszewickiego“. Na prezesów honorowych m. in. wybrano Lenina.

Z ostatniej chwili.**Największy****Komunikat niemiecki.**

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 13 sierpnia.

Zachodni plac boju.

Silne ataki sprzymierzonych przeciwników przygotowują się.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Walka ogniowa na bojuwisku w Flandrii była zmieniająco się silną. Na wybrzeżu na północny wschód od Ypern osiągnęła wieczorem znowu wielką gotowość. Silne wywiady prze-

ciwników zlamaly się przed kilku odcinkami naszej strefy odpierającej bez rezultatu.

W Artois była działalność bojowa wszędzie powiększoną szczególnie po obydwu stronach od Lens i nad Scarpa. I na tym froncie rozbiło się kilka ataków angielskich. Przy przedsięwzięciu saskich i bawarskich oddziałów szturmujących pod Neuve Chapelle przyprowadzono większą ilość portugalczyków jako jeńców.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na froncie nad Aisną i w Szampanji zachodniej dało się zauważyć znaczne powiększenie się ognia artylerji. Przy Cornilles, na południe od Nawroy zaatakowali francuzi dwa razy bez żadnego skutku zdobyte przez nas tamże 10 sierpnia stanowiska.

Na froncie północnym od Verdanu były artylerje za dnia tylko z małymi przerwami i ostrzy się ustawicznie zmagającej walce ogniowej. Francuzi swrowadzili w ten odcinek bojowy znowu silne siły, szczególnie artylerji.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Między Mozą a Mozela odparto ataki nieprzyjaciela pod Flirey. W dolinie lotaryngskiej i w Sundgowji była działalność ogniowa również ożywiejszą niż zwykle. W licznych walkach powietrznych zestrzelono 10 lotników nieprzyjacielskich i dwa balony na uwięzi.

Nadporučnik Dostler zestrzelił 12 b. m. swego 23-go i 24-go przeciwnika.

Front wschodni:

Front wojsk gener.-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie było żadnych większych czynności bojowych.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

N południe odcinka Protosulu zaczęła przeciwnik silnymi kontratakami zdobyty przez nas teren. I na południe od doliny Oitos i Casinu zrobił silne ataki, które wszystkie odparto.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena.

Pod Pencin przyszło do nowych walk, w których nieprzyjacieli w bezskutecznych atakach bardzo silnie poniosł straty. Między doliną Susitą a Putną wyparły wojska nasze zajadły się broniącego nieprzyjaciela na północny zachód w gory. W ujściu dolnego Seretu wyparto bojowe przedpolne ataki dla nas pomyślnie. Jeńców i łup zdobyto. Przy ujściu Dunaju ożywiła się działalność ogniowa.

Front macedoński.

Nic nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Co słychać nowego?**Telegram króla Jerzego do Kierenskiego.**

Król Jerzy wysłał do prezesa ministrów rosyjskich telegram następujący:

„W początku czwartego roku wielkiej walki, wciąż jeszcze szalejącej, i w chwili ponownego powołania pana do kierownictwa wolnym narodem rosyjskim, pragnę zapewnić pana, że naród angielski nigdy nie podda się znużeniu w wysiłkach swoich, skierowanych przeciwko wspólnemu wrogowi. W połączonych ze stanowczością stosowanych siłach sprzymierzeńców odnajdziemy pewność zaszczytowanego pokoju i wolności świata. Oceniam wszystko, co ma do zniesienia Rosja, mam jednak

wiarę w jej moc do stawienia czoła okropnym trudnościom w tej godzinie doświadczeń i do ich przewyciężenia.“

Babka rewolucji —**ministrem bez teki.**

Według telegramów z kół petersburskich, rząd rosyjski powołał do swego grona również panią Katarzynę Breszkowską, t. zw. babkę rewolucji rosyjskiej, jako ministra bez teki.

(Byłaby to zatem, obok hr. Paninowej, druga kobieta w Rosji na fotelu ministerjalnym. P. Breszkowska, która niedawno powróciła z wygnania syberyjskiego, opowiadała się już wielokrotnie za dalszym prowadzeniem wojny. Przep. Red.)

Co się dzieje w Szwecji.

Szwedzka lewica wyzyskała początek 4 roku wojny celem wzmocnienia nastroju antyniemieckiego. Na szereg wieców pokojowych, m. in. w Sztokholmie, gdzie do 5000 robotników przemawiał Palmstierna, mówiono o obrzymich wysiłkach żywności ze Szwecji do Niemiec. Branting nie nawoływał już tak kategorycznie do zerwania stosunków z Niemcami, zamierza bowiem przy poparciu pism liberalnych dostać się w jesieni do nowego gabinetu ministrów.

Trudności do pokonania.

Wychodzący w Morawskiej Ostrawie „Morgen Ztg.“ donosi z Wiednia: Idea dr. Seidlera parlamentaryzacji gabinetu można uważać już za chybioną. Odmowna uchwała Koła Polskiego, którą poprzeżiła odmowa ze strony chrześcijańsko społeczeńskiej i podobna rezolucja, którą później powziął klub południowo-słowiański, nie mogą się przyczynić do dojrzewania tej idei.

Żądanie Koła polskiego w sprawie przywrócenia administracji cywilnej w Galicji wschodniej, mimo chwilowego sprzeciwu ze strony władz wojskowych, wobec postępu ofensywy na wschodzie, nie byłoby nic do spełnienia.

Petersburg na 20-ciu, Moskwa na 14-ciu.

Dzienniki rosyjskie donoszą, że według przedsięwziętych przez Radę żołnierzy i robotników obliczeń Petersburg posiada zapasów żywności na 20 dni, Moskwa na 14, armja zaś, znajdująca się na froncie, na miesiąc.

Zakaz sprzedaży majątków.

Jak donosi komunikat Rady robotników i żołnierzy w Petersburgu rząd rosyjski zakazał sprzedaży majątków ziemskich w Rosji. Wielu bowiem właścicieli, obawiając się wywłaszczenia, wyzybało się swych dóbr w ręce obojczyk poddanych: Anglików, Amerykanów i Japończyków.

Nowi ministrowie Rzeszy i Prus.

„Norddeutsche Allgemeine Ztg.“ zamieszcza komunikat urzędowy o mianowaniu nowych kierowników urzędów Rzeszy i ministrów Prus.

Dr. Ryszard von Kuehlmann obejmie stanowisko sekretarza stanu do spraw zewnętrznych. Ostatnio od roku był ambasadorem niemieckim w Turcji.

Dr. Rudolf Schwander — nowy kierownik urzędu spraw gospodarczych liczy lat 48, pochodzi z Górnej Ałzacji.

Max Wallraf — nadburmistrz kołoński — staje na czele urzędu do spraw wewnętrznych. Od r. 1891 pełnił służbę państwową, w której doszedł do stanowiska prezidenta polcji w Akwizgranie.

Otto Ruedlin—nowy sekretarz stanu do spraw poczty — pochodzi z Brandenburgji. Liczy lat 55.

Dr. Paweł von Krause — dotychczasowy od 1896 roku bez przerwy drugi wiceprezydent pruskiej Izby posłów—stał na czele urzędu sprawiedliwości.

Wilhelm von Waldow — obejmuje kierownictwo wojennego urzędu aprowizacji i pruskie ministerjum stanu.

Fryderyk Edler von Braun—również przydany na podsekretarza stanu urzędu aprowizacyjnego, był ostatnio dyrektorem tego urzędu.

Dr. August Mueller — przydany jako podsekretarz stanu — należał od chwili stworzenia urzędu aprowizacji do jego składu jako członek zarządu.

Dr. Drews — nowy pruski minister spraw wewnętrznych — jest od roku 1891 w służbie państwowej, a od roku 1897 do 1902 pracował w ministerjum spraw wewnętrznych.

Oskar Hergt—dotychczasowy prezes regencji Oppeln — obejmuje ministerjum pruskie finansów.

Dr. Piotr Spahn — nowy pruski minister sprawiedliwości — był ostatnio prezydentem wyższego sądu krajowego we Frankfurcie n. M.

Paweł von Eisenhart-Rothe objął pruskie ministerjum rolnictwa. Pochodzi ze starej rodziny szlacheckiej pomorskiej.

Dr. Fryderyk Schmidt — nowy pruski minister oświaty — kształcił się w gimnazjum Cassel w tej samej klasie, do której uczęszczał w tym czasie dzisiejszy cesarz Niemiec.

Likwidacja N. K. N.

Prezydium galicyjskiego Koła sejmowego postanowiło zwołać na dzień 19 sierpnia koło sejmowe do Krakowa, celem przeprowadzenia likwidacji N. K. N. i spraw z nim połączonych.

Solidarnie z czechami.

Komisja parlamentarna klubu południowo-słowiańskiego odbyła w d. 7 bm. posiedzenie. O przebiegu jego wydano następujący komunikat:

Prezes, dr. Koroszeo, przedstawił usiłowania prezydenta ministrów, zmierzające do stworzenia gabinetu parlamentarnego. Jednomyślnie wyrazili członkowie komisji zapatriowanie, iż klub południowo-słowiański mógłby popierać jedynie rząd parlamentarny, któryby w swój program przyjął także deklarację z 30 maja, Stworzenie autonomii narodowościowej w granicach krajów koronnych nie odpowiada stanowisku Słowian południowych. Zresztą rządy absolutystyczne w Bośni i Hercegowinie, jako też system obcej przewagi i zagrożenia Słowian południowych w krajach austriackich stanowi nieprzebytą przeszkodę na drodze przystąpienia Słowian południowych do większości rządowej.

Echa sprawy Bejlisa.

Pisma szwajcarskie podały telegram petersburskiej Ag. teleg., do noszący, że prowadzone jest śledztwo w celu wyświetlenia okoliczności, w jakich ongi powstała sprawa Bejlisa.

W związku z tem rozważana jest ówczesna działalność ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Wynik konferencji londyńskiej.

„Stampa“ dowiadyuje się od swego korespondenta rzymskiego, że wynik konferencji londyńskiej da się zawrzeć w trzech następujących punktach:

1. Poglądy włoskie na podział Au-

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim tym, którzy w jakikolwiek bądź sposób okazali swoją życzliwość w oddaniu ostatniej posługi, czy to w czasie choroby, czy też w odprawieniu zwłok na miejsce wiecznego spoczynku drogiej ciotki naszej

Ś. p. ELIZY d'HAUTERIVE,

oraz Szanownemu duchowieństwu, a w szczególności ks. kanonikowi M. Fulmanowi za jego dowody serdeczności i przyjaźni, składa z głębi serca „Bóg zapłać“!

Rodzina Nieprzeckich.

strji zyskały uznanie angielskich sfer urzędowych.

2. Stworzone zostało prawdopodobieństwo porozumienia co do problemu Adryatyku.

3. Nastąpiła zgoda rządów koalicyjnych w sprawie sprzeciwienia się wszelkim aktom, wyrażającym przyzwolenie na udział w konferencji sztokholmskiej.

Bądź pozdrowiona Maryjo.

W poranek jasny, świeży,
Z klasztoru białej wieży
Zagrały złote dzwony.

A echo hen, aż w lesie
Spłżowe tony niesie
Na Polskę: świata strony.

Bądź pozdrowiona Maryjo,
Snieżnej białości lilijo,
Królowo nasza, święta,
Panienko Wniebowzięta.

I cudnie na niebiosach,
Już słońko w swej purpurze,
W perłowych skrząc się rosach,
Roztula polne róże.

Hej! płyną złote blaski,
Jakoby Boże łaski,
Na białe chaty, role—
Na łąki i na niedole.

Poranne świty drgają,
A dzwony wiołak tak grają
Melodję słodką, rzewną,
Radosną i tak śpiewną.

Bądź pozdrowiona Maryjo,
Snieżnej białości lilijo,
Królowo Polska, Święta,
Panienko Wniebowzięta.

Stanisław Warta.

KRONIKA.

Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny.

Dzisiaj przypada uroczystość Wniebowzięcia N. M. Panny. Jest to pierwsze najuroczystsze święto ustanowione na cześć Najśw. Marji Panny, obchodzone już za św. Grzegorza Turanańskiego.

Przedmiotem Wniebowzięcia (Assumptis) jest uczczenie błogosławionego zgonu Najśw. M. Panny Jej zmartwychwstania i tryumfalnego wjścia z ciałem i duszą. Marja zasnęła spokojnie w Jerozolimie, dusza Jej wstąpiła natychmiast do ohwały, apostołowie złożyli jej ciało w grobie, wykutym w skale Gethsemani.

Kościół wierzy pobożnie, choć nie podaje tego za dogmat wiary, że Marja przebywała w grobie tylko chwil kilka, legenda zaś twierdzi, że gdy św. Tomasz otworzył trumnę znalazł jedynie szatę dziewiczą prostą i ubogą.

Święto Wniebowzięcia było w Polsce obchodzone nadzwyczaj uroczysto a król Jan Kazimierz oddał

siebie królestwo i rodzinę pod opiekę Najświętszej Marji Panny.

Luź przynosi w dniu tym do świątyni kwiaty i ziola, które potem używa przeciw licznym chorobom i dlatego nazywa się dzień dzisiejszy świętem Matki Boskiej Zielnej. **Dzisiejsze nabożeństwo.**

Rokrocznie na święto Wniebowzięcia Najśw. Marji Panny przybywały do Częstochowy dziesiątki tysięcy pielgrzymów, których naturalnie barwnego tłumu dziś nie ujrzymy.

Dzisiaj odbędą się na Jasnej Górze uroczyste nabożeństwa z całodziennej wystawieniem Najświętszego Sakramentu.

Z żałobnej karty.

W dniu 9 b. m. po długich cierpieniach zmarła w Kłobucku, przeżywszy 87 lat, ś. p. z Müllerów Marja Mazurkiewiczowa, wdowa po ś. p. Józefie, byłym naczelniku poczty.

Zmarła pochowana została 11 b. m. w grobie rodzinnym w Kłobucku.

Częstochowa milczy.

D. 15 października r. b. przypada 100 letnia rocznica zgonu jednego z najbardziej umiłowanych bohaterów narodowych — Tadeusza Kościuszki. Polacy w Ameryce, polonia szwajcarska, ci, którzy bawią w stolicy neutralnej Szwecji, na emigracji w Rosji, Poznańskie, Galicja, a u nas stolica kraju—Warszawa, wreszcie Łódź, Piotrków, Lublin, Sosnowiec i inne miasta i nawet miasteczka przygotowują się do uczczenia rocznicy zgonu Naczelnika.

Wszędzie zorganizowano już Komitety uroczystego obchodu, wszędzie...

A Częstochowa? Dotychczas milczy i pogrążona w bezmiarze trosk życia codziennego zapomina o bliskiej rocznicy.

Sądźmy jednak, że i u nas znajdują się jednostki, które poświęcą nieco czasu i utworzą komitet obchodu stulecia zgonu Tadeusza Kościuszki.

Posiedzenie Rady miejskiej.

Jutro we czwartek dn. 16 bm. o g. 6 ej po poł. odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej.

Porządek obrad zapowiada:

1. Wn. Magistratu o przyznanie T. O. S. subsydjum dla gimnazjum im. H. Sienkiewicza w sumie mk. 12 980 na jeden rok szkolny na warunkach przez Władze Nadzorcze wskazanych.

2. Wn. Mag. o przyznanie T.O.S. subsydjum dla szkół elementarnych Twa w sumie mk. 21.600 na jeden rok szkolny, na warunkach przez Władze Nadz. wskazanych.

3. Wn. Mag. o przyznanie Zyd. Tow. Oświaty Ludzkiej z ogrodem w sumie mk. 9.200, stanin Grosu przy ulicy tnia 1917 r. do mości u Właściciela. 685-- warunkach dotę szwajcarską białą Wiadomości--

4. Wn. Nr. 24 u p. Grabowskich 658--
gnowania
wi N. M.
kup bic

5. Odpowiedź Mag. na interpelację rad. Fogelbauma i in. w sprawie pieku chleba kartkowego z maki sutej i suchnacej.

6. Wn. r. Zagórskiego i in. w sprawie petycji Zarządu Stow. Zaw. potn. Przem. Włóknistego „Praca” Łodzi, filii w Częstochowie o wyznaczenie stałego subwydziału nadzoru nad kuchnią ludową.

7. Wn. r. S. Horowicza i in. o ułożenie stałego subwydziału nadzoru nad Związkiem Oświaty wśród potn. żydowskich, celem prowadzenia kuchni robotn. ogóln. wyznawej.

8. Opinia Delegacji Gospodarczej w sprawie petycji mieszkańców „Za Złote” Sachalin o odbudowę mostu rzecze „Warcie”.

9. Opinia Komisji w sprawie zażądania Miejskiej Kasy Oszczędn.

10. Wn. r. Zagórskiego i in. w sprawie sprowadzenia taniego obuwia z Radomia, celem zwalczania kulacji skórami.

11. Wn. r. Wróblewskiego i in. w sprawie opracowania i ogłoszenia sy na wszystkie artykuły żywno-owe.

12. Sprawozdanie finansowe Magistratu za miesiąc lipiec 1917 r.

13. Wn. Mag. w sprawie przeznaczenia materiału pozostałego z rozbiórki wagi na Nowym Ryнку, Szpili N. M. Panny na przybudówkę plukarni naczyń.

14. Wn. Mag. o przyznanie jedno-owo mk. 600 dla przytułku star- na zakupno odzieży.

15. Wniosek rad. Fogelbauma i o wyłonienie komisji regulami-nej.

16. Wniosek rad. Fogelbauma i o polepszenie bytu pracowników.

17. Żywno-owe.

Wydział milicji w Częstochowie.

Onegdaj mieszkańcy naszego miasta byli świadkami przykrego zajścia, gdy przedstawiciele bezpieczeństwa publicznego, którzy w żadnym razie nie mogą się tak zachowywać we wspomnianym wypadku. Oddawna już pisaliśmy o potrzebie utworzenia milicji miasta Częstochowy, zresztą domagała się o już dawna Rada Miejska i jest również gorącym życzeniem wszystkich mieszkańców naszego miasta, zimy, że odpowiednia władza, która zresztą zażądała niedawno oddać miejskich projektu milicji, wysłucha może urzeczywistnienia palącej potrzeby.

Podkreślamy tylko, że w szeregu milicji miejskiej nie mogą pod tym pozorem znaleźć się ludzie, czy obecnie rodzą wciąż nowe nieowolenia wśród ludności.

Przebieg „Dzwigni”

W niedzielę, 19 bm. odbędzie się w sali koncertowej Stowarzyszenia „Wigina”, na które o jaknajliczniejsze przybycie członków uprasza się.

Przebieg zajęć w ochronkach R.O. w Częstochowie.

Przebieg zajęć w ochronkach R.O. Częstochowy nasza ochronka jest na ledziątek 20 b. m. Zapisy dzieci uskuteczniarne będą czwartek, piątek i sobotę bież. dnia.

Na internowanyet legjontów

Wycieczki na polne byt internowanyet w Szarym piornie legjonistów.

Na cel dobroczynny.

Dzisiaj we środę 15 b. m. w teatrze „Ogniska Robotniczego” przy ul. Krakowskiej nr. 48, odegrana będzie komedia w 4-oh aktach Z Przybylskiego „Państwo Wackowie” Początek o godz. 6 po poł. a koniec o 9 wiek. **O jedność żydostwa.**

Żydzi uważający się kulturalnie za Polaków, czyli tak zwani asymilatorzy, traktowani byli przez ogół żydowski narówni z „antysemitami”, a często nawet wymyślano im jeszcze bardziej „Gala-prasa” argonowa zaprzeczała asymilatorom jakikolwiek praw do żydostwa i wogóle do zabierania głosu w sprawach żydowskich.

Alisoj z chwila, gdy asymilatorzy zaprojektowali oddzielić się od ogółu żydostwa przez stworzenie tak zwanej gminy reformowanej, powstał wśród żydów wielki niepokój i gwałt. Cała prasa żargonowa roztrząsała szczegółowo możliwości takiego odseparowania się asymilatorów i ze smutkiem stwierdza, że jest to niemożliwe. Taka dbałość o jedność żydostwa jest wielce znamien- na i... pouczająca.

Czy znajdują naśladowców?

22 obywateli z okolicy Częstochowy powzięli ochotę nie przekraczając cen maksymalnych, ustanowionych przez komendę powiatową włośc. czuwska, a mianowicie: za 100 kg. pszenicy 100 koron; owsa 75, jęczmień i owies—50 kor.; za ziemniaki—25 kor. na miejscu odbioru. Nadto ziemianie ci zobowiązali się nie sprzedawać produktów swoich pośrednikom, lecz bezpośrednio konsumentom.

Ziemianami tymi są pp.: A. Potocki, H. Potocki, B. Dzierżbiński, J. Morstin, J. Linowski, M. Kienarski, W. Bronikowski, J. Kowalski, S. Sieniński, Z. Glinka, A. Makólski, J. Rogoziński, J. Kamocki, A. Schütz, J. Krzymusiński, E. Lehman, I. Szlichtyński, L. Borkowski, T. Nalpert, J. Kozłowski, R. Kuliński.

Czy inicjatorzy prawdziwie oby-waelskiego czynu znajdują naśladowców wśród innych rolników polskich?

Dotychczasowe zachowanie się ziemian naszych, uprawiających z zapałem lichwą żywnościową i wysysających miasto, nie budzi jakoś nadziei w tym kierunku. Może jednak mylimy się?

Z „Paryskiego”

Afisz teatralny „Paryskiego” pozostanie wyborowych obrazach zapowiedzi na dzisiaj nie miałoby i efektowny dramat, który w połączeniu z wieloma tanimi obrazami różnej treści tworzy bardzo urozmaicony i wart zobaczenia program.

Z „Odsownu”

Kosztowne obrazy zlotej serji firmy „Nordisk” w wykonaniu najwybitniejszych artystów sceny królewskiej w Kopenhadze mają już swą ustaloną reputację, toteż demonstrowany wczoraj po raz pierwszy dramat „Nocny włóczęga” podobał się bardzo.

Niemniej polskawe jest piękne zdjęcie z natury „Wycieczka na wyspę”, „Santa Catalina” i doskonała komedia „Fatalny cylinder”.

Mafelotni zebrał.

Od szeregu dni stale w pobliżu mostu kolejowego w ul. Paniry Maty-łezę pod płotem nędzne chłopce, ścigające od 3 do 4 lat, z otwartymi oczami, nie mówią, a tak strasznie mizerne, że wzbudza litość prze-

chodniów, którzy nierazko obdarzają chłopców jałmużną.

W chwili wręczania przez przechodnia datku pieniądze, pojawia się obok dziewczynka 7—8 letnia—siostra małego chłopca, która inkasując ofiarowany pieniądz, powiada płaczącym głosem o nędzy w domu i po chwili zabiera chłopca, by udać się po kupno posiłku.

W Częstochowie istnieją zarówno jak w Warszawie tak i żydowski domy dla sierot, ochronki itp., a zarząd zadanie z powyższych instytucji nie zajmie się sprawdzeniem, czy dziećmi nie jest narzędziem wyzysku ze strony rodziców, zwłaszcza, że podobne wypadki trafiają się dość często w obecnych czasach, a w przeciwnym razie winny się zająć ukłoniemieniem dziecka, nie pozwalając mu już od lat dziecięcych wyrastać na zawodowego zebrał.

Skóry częstochowskie.

Różni spekulanci żydowscy, którzy sprzedają najgorszego gatunku i wyrobu skóry na obuwie, gdy zwracają się do nich klienci z skargami na fatalne skóry, które od nich nabyli, mówią, że są to skóry wyrobu częstochowskiego.

Otoż jest to kłamstwem, gdyż skóry, pochodzące z garbarni chrześcijańskiej na Zawodziu są bardzo trwałe i nie mają nic wspólnego z oszukanymi wyrobami różnych garbarni, które wypuszczają na rynek skóry tak nietrwałe, że po krótkim noszeniu obuwia podszewy zdzierają się szybko.

Wieludzkość braci włoścjan.

Podczas zbiorów zboża, całe rzesze kobiet i dzieci udawały się do pobliskiej okolicy w celu zbierania pozostałych na ścierniskach kłosów, by później je wysuszyć i wytuskać, a w ten sposób zdobyły trochę ziarna na kieszonkę barszozu.

Pewna taka grupa kobiet i dzieci trafiała się na pola majątków „Litwid” i „Pierzchno”, gdzie właściciele tychże majątków pozwolili bez żadnych przeszkód zbierać, natomiast właścianie odbędali wprost ze swych działków nie dając zebrać swoim współbraciom z miasta pozostałych na ściernisku kłosów.

Przykre to fakty, zwłaszcza, że bieda miejska; rekrutuje się wyłącznie z wychodźców wsi i nie kto inny wieźnien najpierw podać rękę z pomocą nieszczęśliwym, tylko włoścjanin.

W imieniu całej grupy „Ksawera Kozak składa podziękowanie właścicielom powyższych majątków za ludzkie traktowanie i pozwolenie zbierania kłosów.

Spis jeńców polaków pochodzących z Królestwa Polskiego.

W jednej z bitew we wschodniej Galicji dostali się do niewoli austriackiej, jak donoszą pisma galicyjskie, następujący nieradni żołnierze rosyjscy, narodowości polskiej, pochodzący z Król. Polskiego:

Jan Grabowski, Józef Niemiec, Jan Tuzolecki, Beryl Baranowski, Piotr Szczerzyk, Feliks Deberik, Piotr Błaszczak, Karol Parfószczak, Walenty Godzeliś, Edmund Nowakowski, Walenty Ltfek, Józef Bakalowski, Józef Dąbek, Kazimierz Miszkowski, Jak Jurkiewicz, Franciszek Wingoński, Bronisław Leo, Franciszek Sierżant, Aleksander Szondiar, Aleksander Niewiński, Stanisław Chojnacki, Augustyn Lebejko, Hugo Szefo, Stanisław Wiedliński, Konstanty Lelontkiewicz, Władysław Wautowski, Jan Bysovowski, Kazimierz Rogocz, Jerzy Polonis, Franciszek Byżkiewicz, Aleksander Rabe,

Teatr PARYSKI Program od Srody 15-go Sierpnia i dni następných

Salonowi Aferzyści

czyli Przygody awanturnicy „ZŁOTEJ ELZY” Dramat 5-ciu aktach.

- 1) Zniknięcie 500,000 marek ||| 3) Bar „Pod 3 ma pierścieniami” ||| 4) Fotograficzny rewolwer świetlny
2) Detektyw Fred Horst ||| 5) Tajemniczy fotel.

Na miejscu przestępstwa (A to się nabrali) Kome-
dja

Panna-Cyrulik Kome-
dja | Święto Bajramu w Konstantynopolu Zdjęcie z
natury.

Dla dzieci wejście w zbrojone! Orkiestra koncertowa pod dyrekcją p. M. Szulca.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON” ul. P. Marii 27.

Program od wtorku 14 do soboty 18 Sierpnia

Nocny włóczęga

Tragedja w 4-ch aktach, ze „Złotej Serji” firmy „Nordisk”. Wykonaniu naj-
wybitniejszych artystów Sceny królewskiej w Kopenhażce. W roli tytułowej
słynny ANTONI VERDIER.

Wycieczka na wyspę
„Santa Catalina”
(zdjęcia z natury)

Fatalny cylinder
(Komedja z serji „Nordisk.”)

Nad program: **Fragmenty z Konkursu**
sportowego w dn. 12 b. m. w Częstochowie.
(Własne zdjęcie z natury.)

Częstochowskie Koło Okręgowe P. M. S.

otwiera z początkiem 1917/18 roku szkolnego

Seminarjum

NAUCZYCIELI LUDOWYCH

w Częstochowie

Egzaminy na kursy I i II rozpoczyna się 3-go września 1917 roku

Podania przyjmuje i wszelkich wskazówek udziela Kancelaria Seminarjum, ul. św. Barbary
Nr. 15-a (oficyna) codziennie od 10-12 rano.

I Gimnazjum Polskie

G. KOŚMIŃSKIEGO

Częstochowa — Teatralna № 7.

Egzaminy wstępne i zapisy przed wakacjami do 10-go
Lipca, po wakacjach zapisy od 10 Sierpnia egzaminy
po 20 Sierpnia.

W czasie wakacji kurs przygotowawczy do wszystkich klas.

Kancelaria otwarta od 11 do 1-wszej.

Szkola lekarsko-dentystyczna

A. TROPPIA

WARSZAWA, Marszałkowska 116, róg Złotej

Zapis słuchaczy, z najmniej 6-ciu klas. świadectwami, rozpoczął się. Informacji udzie-
la kancelaria szkoły. Lecznica zębów otwarta od 9 rano do 8-jej wiecz. 2300—

Sprzedam wóz nowy i
platformę na resorach

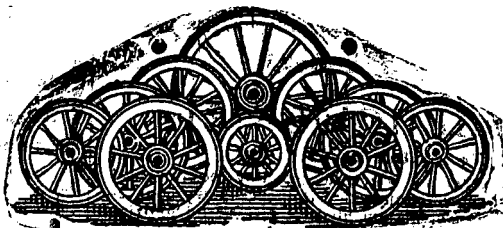
ZARZĄD

STEGMACHSKO-KOŁODZIEJSKI

KOTT.

Przyjmuje zamówienia w za-
kres tego fachu wchodzące.

680—

Dr. K. Okuszeko

Przyjmuje od 1 Sierpnia
w godz. p. p. 4-6-jej
choroby wewnętrzne i dziecięce
Teatralna 16 II piętro,
częstochowa.

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marii № 21.

Choroby skórne i
dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marii № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wycieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marii Nr. 49

przyjmuje od 10—12 i 3—6

Zakład froebliowski

M. Kaczorowskiej

Żeliszawskiej

Teatralna № 23.

Przyjmuje zapisy od dnia 16-go Sier-
pnia od godziny 6—7 po południu.

Zajęcia 4-go września.

Sprzedam powóz, wolant i magiel, Wład. Ost
Grosz ul. Pójna 19 Głiska. 686—

Do sprzedania 300 par sandałów drewnia-
nych bez ubicia Ost. Grosz ul. Krakowska
nr. 34 w sklepie sprzedaży monopolowych papie-
rów 679—

Potrzebny osłowiek na stałe znający robo-
tę w gospodarstwie rolnem za wynagrodzenie
miesięczne Wład. Wiśniewska Nr. 22. 676—

Do wynajęcia sklep 2 pokoje i kuchnia, ul.
Krakowska 62 od 5—6 po południu. 682—

Pensjonat dla pań Teatralna 9. 667—

Redaktor - wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego